

PWO KRACHTNET

PREVENTIE VAN SOCIAAL ISOLEMENT IN VITALE BUURTEN

STUURGROEP #3

18.09.2020 | ONLINE

VERSLAG

howest.be

AANWEZIGEN EN VERONTSCHULDIGDEN

Aanwezig: An Blomme (Mintus Brugge), Steve De Meester (Howest Ergotherapie), Myriam Deroo (Howest Toegepaste gezondheidswetenschappen/Sociaal werk), Greetje Desnerck (Howest), Chris Mestdagh (Howest, projectleider), Shane Deconinck (Howest, projectmedewerker), Deborah Vandenberghe (Lokaal bestuur Brugge)

Verontschuldigd: Kristien Beckers (Bond zonder Naam), Katrien Boone (Howest Sociaal werk), Lore Cuypers (Howest; Onderzoeksgroep Vital Cities), Laurens Deboeuf (Zorgbedrijf Roeselare), Bart Denys (Stad Kortrijk), Ine De Rycke (Bond zonder Naam), Leen Heylen (Thomas More), Jens Jacques (CAW Noord-West-Vlaanderen), Dirk Laruweere (S-Plus vzw), Tom Lemahieu (Howest), Annemie Vandoorne (S-Plus vzw), Anne-Flor Vanmeenen (Huis van de Mens Brugge), Emily Verté (VUB/UGent), vervanger Lucas Vandendriessche (Sociaal Huis Oostende),

VERSLAG

1. VERWELKOMING & INLEIDING

Chris Mestdagh, projectleider, verwelkomt de leden. Door een aantal last-minute verontschuldigen betreft het een beperkte groep. We rekenen op een boeiende uitwisseling. Er wordt een korte kennismakingsronde georganiseerd en een beknopte samenvatting van het project Krachtnet gegeven.

Chris legt uit dat het project sinds januari op een laag pitje gestaan heeft doordat hij andere opdrachten kreeg in Howest. De komende maanden zal er daarom verder gewerkt worden (deadline eind januari 2021). Er werden wel user tests uitgevoerd en er werd een workshop over ervaringen van eenzaamheid en sociaal isolement ontwikkeld.

2. USER TESTING / ITERATIE #2

Na de eerste user testing met enkele stakeholders werden er enkele aanpassingen gebeurd aan het instrument om het sociaal netwerk in kaart te brengen. In de periode januari-maart 2020 werd deze nieuwe versie getest bij drie ouderen. Door Corona was het niet mogelijk dit ruimer te testen. De resultaten van deze test staan beschreven in de bachelorproef van studente Sociaal werk Lisa Seys (zie hieronder). Op basis van deze feedback worden de instrumenten verder aangepast en wordt ook een handleiding opgemaakt.

In de volgende fase zullen hulpverleners samen met ouderen bevraagd worden om aan de slag te gaan met de digitale tool (half november-begin december).

Wie wil hieraan participeren door hulpverleners en kwetsbare ouders te vragen om deel te nemen aan dit onderzoeksluik. Het betreft een gesprek van ongeveer een uur met voor de hulpverlener een kort voorbereidingsmoment. Doelgroep: 70+ met risico op sociaal isolement. We zoeken een zestal casussen.

Deborah ziet mogelijkheden bij de extramurale dienstverlening van het OCMW. Ze wil het daar navragen.

An ziet mogelijkheden in het dienstencentrum.

Chris stuurt nog een mail met info.

Als we ons ook op vrijwilligers mikken, dan kan het interessanter zijn om de Zorgnetwerken te betrekken, geeft Myriam nog aan.

3. BACHELORPROEVEN VAN STUDENTEN

Het voorbije academiejaar schreven drie studenten Sociaal werk een bachelorproef over eenzaamheid en sociaal isolement. Twee daarvan werden vanuit Krachtnet geschreven.

3.1. LISA SEYS

“Het visualiseren van het sociaal netwerk, zoals gedaan wordt bij Krachtnet, van ouderen die kampen met gevoelens van eenzaamheid of zich bevinden in sociaal isolement.”

Lisa onderzocht of het visualiseren van het sociaal netwerk van de oudere, zoals dat in Krachtnet gebeurt, ondersteunend kan worden. Ze heeft dit getest bij drie ouderen (oorspronkelijk doel: zes ouderen, maar dit was niet haalbaar omwille van de Corona-maatregelen).

Haar conclusies:

- De visualisatie van het sociaal netwerk zoals in Krachtnet kan ondersteunend werken mits een aantal aanpassingen.
- De deelnemende ouderen vonden het schema overzichtelijk en volledig.
- Structuren en patronen in het netwerk werden helder: specifiek omvang, variatie, inhoud van de contacten.
- Functies tonen in welke mate het sociaal netwerk van de ouderen aangenaam maakt. Dat biedt dus zeker een meerwaarde.
- De visualisering confronteerde deelnemers met zichzelf en zorgde voor nieuwe inzichten.
- Het contrast van sommige kleuren is onvoldoende. Er wordt daarom gesuggereerd om de kleuren aan te passen of het contrast te vergroten.
- Het vertrouwen tussen hulpverlener en cliënt is zeer belangrijk. Daar moet eerst aan gewerkt worden vooraleer een begeleiding op te starten. Dit wordt bij Krachtnet ondervangen door een aanpak vanuit de presentietheorie.
- Het is belangrijk de privacy van de gegevens te benadrukken: gegevens zullen nooit zonder toestemming van de cliënt verder verspreid worden.

3.2. GALEY DESLYPERE

“Samen Krachtig(er)! De ontwikkeling van een vormingsprogramma voor formele hulpverleners over eenzaamheid en sociale isolatie bij ouderen.”

Galey ondervond dat workshops rond eenzaamheid en sociaal isolement vaak wel kennis en weetjes meegeven, maar te weinig focussen op de beleving ervan: hoe voelt het om eenzaam of sociaal geïsoleerd te zijn?

Op basis van interviews met ouderen en een literatuurstudie werkte ze verschillende persona's uit. Die persona's verwerkte ze in een workshop. Deze workshop werd getest bij twee groepen

derdejaarsstudenten Sociaal werk. Oorspronkelijk was het de bedoeling om de bijgestuurde workshop ook uit te testen bij sociale professionals, maar door Corona was dit niet mogelijk.

De deelnemende studenten waren enthousiast, maar gaven aan dat net op het vlak van de beleving de workshop wat minder scoorde. Op basis van deze feedback werd de workshop aangepast.

Galey maakte ook een aanzet voor een workshop over het spreken met ouderen over eenzaamheid, aangezien uit onderzoek blijkt dat hulpverleners het vaak moeilijk hebben om dit aan te halen.

3.3. LUNA EVERAERT “100 DAGEN EENZAAMHEID”

“100 dagen eenzaamheid”

Na verschillende berichtgevingen uit het nieuws bleek dat het niet goed ging met de hogeschool- en universiteitsstudenten tijdens de lockdown. Het kwam vaak aan bod dat zij zich eenzaam voelden, dit door het tekort aan sociaal contact vanwege de coronamaatregelen. Om na te gaan in welke mate deze problematiek voorkomt bij Howest studenten Brugge werd er aan de hand van de literatuurstudie en het kwantitatief onderzoek een antwoord gezocht voor de onderzoeksvraag : “Is er sprake van eenzaamheid onder Howest studenten in tijden van corona? Zo ja, dewelke en in welke mate?”. In dit hoofdstuk wordt er een algemeen besluit weergegeven van de literatuurstudie aanvullend met de onderzoeksresultaten van de online-enquête.

Als er rechtstreeks aan studenten gevraagd werd of ze zich eenzaam voldoende, dan antwoordde 42% dat ze zich regelmatig tot voortdurend eenzaam voelden. Via onrechtstreekse vragen (gevalideerde test) was dit 63%. Er was meer sociale eenzaamheid (79%) dan emotionele eenzaamheid (39%). 82% gaf aan dat ze het lastig vonden hun medestudenten niet meer te kunnen zien.

Er worden enkele suggesties geformuleerd om vanuit Howest een aanbod te creëren:

- Specifiek richten p het versterken van sociale netwerken;
- Studentenvoorzieningen, maar ook de docenten moeten een outreachende houding aannemen;
- Online hulp creëren (maar ook een online ontmoetingscafé);
- Bij de start van het academiejaar zeker fysieke ontmoetingen mogelijk maken;
- De studentenwerking betrekken.

4. OPLEIDING EN VORMING

Voor dit luik werd met de webapplicatie MURAL gewerkt. Het resultaat van de brainstorm over de noden die ervaren worden in het werkveld wordt hieronder gevoegd.

Workshops over eenzaamheid en sociaal isolement

Welke noden ervaren jullie in de praktijk?

Bespreking:

- Subjectieve beleving (versus) ervaren hulpverlening: in gesprekken worden geconfronteerd met zichzelf. Hoe wordt een situatie door de verschillende partners ervaren (cliënt / hulpverlener)
- Potentiële partners: bereiken van de niet zo voorspelbare partners in een buurt (bv. wijkpolitie), zoeken naar wie kan helpen bij het bereiken van kwetsbare ouderen?
- Krachtgericht werken en mentale veerkracht.
- Duurzame verandering teweeg brengen: verandering verankeren. Lijkt voor de hand liggend, maar de hulpverlener moet ook nadenken hoe de cliënt verder gaat eens de hulpverlening stopgezet wordt. Het is niet duidelijk hoe je dit doet. Kan ook wel gelinkt worden aan krachtgericht werken.
- Ouderen met een multiproblemsituatie: het is moeilijk om deze ouderen te bereiken en specifiek op het isolement te focussen.
- Power to empower: tegengaan van de institutionalisering. Nogal wat ouderen verwachten dat hun problemen voor hen opgelost worden. Heel wat ouderen hebben zelf de kracht om uit hun probleemsituatie te geraken. Het is als hulpverlener moeilijk om ouderen zelf te activeren. Deborah geeft een voorbeeld van een dame van 97 hoe ze zichzelf tijdens Corona uit haar eenzaamheid gehaald heeft.
- Ervaringen uitwisselen via casusbesprekingen kunnen interessant zijn (gekoppeld aan aangereikte kaders)
- Hoe bereik je de kwetsbare ouderen in de buurt (expertise uitwisselen, ook Covias, Oranje...)?

Zijn er ideeën over de vorm van workshops (fysiek/online; modules, postgraduaat...)?

- De vorm is afhankelijk van het te bereiken doel

- Casusbesprekingen kunnen interessante methodiek zijn: daartoe is het interessant om klassiek/fysiek samen te zitten.
- FILO2.0. wou een online platform aanreiken.
- Dé oplossing bestaat niet. Werken met casussen kan zeer zinvol en leerrijk zijn. Niet de zoveelste vorming rond eenzaamheid, maar wel bepaalde kaders toepassen op concrete casussen (bv. voorbeeld

Studiedag januari 2021

Interessante sprekers?

Vooraf inspirerende verhalen vertellen!

- Brussel / Noordstation / wijk in evolutie - Lokaal Dienstencentrum De Harmonie
Gert.bouquiaux@deharmonie.be
www.deharmonie.be
- Inspiratie: www.kenniscentrumwwz.be en <http://wijkmonitoring.brussels/>
- Internationaal (FILO): contact opnemen met Laurens om interessante internationale spreker uit te nodigen (evt. Cyprus)?
- Focus op: werken met krachten van mensen
- Iemand die de kracht gevonden heeft om uit de situatie te geraken

Zeker niet herhalen wat al vaak gezegd is ('wat is eenzaamheid?'). Iets brengen waardoor mensen geïnspireerd door geraken.

Ideeën Howest Sociaal werk

- Inleefstage / Levenslang leren: studenten kunnen in het kader van het project begeleid een aantal ouderen begeleiden. Momenteel zijn er geen studenten die hiervoor gekozen hebben.

Vragen

- Was er al contact met de buurtverbinders in Brugge? Via Vital Cities is er contact met hen. Het kan interessant zijn om hen te contacteren en te bevragen over hun ervaringen? Chris zal contact opnemen met Dirk Van Grembergen (project Sint-Pieters).

5. NIEUW PROJECT KRACHTNET

We willen verhalen mensen in eenzaamheid of sociaal isolement op een creatieve manier in beeld brengen (video, foto, klank...). Specifieke doelgroepen werden gedefinieerd: LGBTQ, mensen met een psychische kwetsbaarheid, mensen met een migratieachtergrond). Het doel is om te sensibiliseren (website en reizende tentoonstelling) en materiaal dat gebruikt kan worden door iedereen die opleiding wil organiseren hierrond.

Het project is goedgekeurd door de Howest Foundation, een fonds dat bedrijven toelaat om op een fiscaal interessante manier te schenken aan Howest). Om dit project te realiseren zoeken we nog naar middelen.

Er wordt momenteel nog geen input gezocht (aangezien er eerst middelen gezocht wordt).

Ann geeft uitleg dat bij een gelijkaardig project in Sint-Pieters.

Nieuw project Sint-Pieters: Barbie en haar vrienden. Barbie wordt door verschillende mensen aangekleed en mensen vertellen er een verhaal bij.

Opmerking: niet beperken tot specifieke doelgroepen. Best ruimer gaan.

Tips van Steve:

- vormingspakket van Vlaamse overheid 80 tinten grijs.

- wandeling in Brussel (beeldjes van Isaac Cordal): <https://www.brussel.be/nieuwe-street-art-wandeling-centrum>

- niet beperken tot enkele hokjes, maar tonen dat eenzaamheid in alle lagen van de bevolking en in alle leeftijdsgroepen voorkomt (stereotype van eenzame oudere doorbreken)

Kunnen lokale besturen bijdragen aan Howest Fonds? Dat is niet zeker. Greetje vraagt dit na.

6. VARIA

Volgende stuurgroep: (najaar)